

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18000
Tarih : 15.05.2026

44854

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Ticaret Bakanı Ömer BOLAT* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Öner DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Anadil, bireylerin toplumsal ve ekonomik hayata katılımını sağlayan en temel araçtır. Türkiye'de milyonlarca yurttaşın anadili olan Kürtçe (Kurmancî ve Kirmanckî), ticari faaliyetler, tüketici haklarının korunması ve gümrük süreçleri gibi doğrudan ekonomik refahı ilgilendiren alanlarda yok sayılmaktadır. Özellikle sınır ticaretinin yoğun olduğu Hakkari, Şırnak, Van gibi illerde esnafın ve tüccarın bakanlık hizmetlerine erişimde yaşadığı dil bariyeri, bölge ekonomisinin gelişimini engellemekte ve fırsat eşitsizliğine yol açmaktadır. Öte yandan, tüketicilerin haklarını savunabilmesi için sunulan danışmanlık hizmetlerinin tek dilli olması, milyonlarca yurttaşı savunmasız bırakmaktadır. Demokratik bir iktisadi düzen; hizmetlerin, vergileriyle kamu bütçesine katkı sunan tüm halkların anadilinde erişilebilir kılınmasıyla mümkündür.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın iç ticaret, dış ticaret ve esnaf ve sanatkârlara yönelik bilgilendirici yayınları, rehberleri ve mevzuat açıklamaları arasında Kürtçe dil seçeneği mevcut mudur? Mevcut değilse, sadece anadilini konuşan milyonlarca esnaf ve tüketicinin haklarını öğrenmesi nasıl sağlanmaktadır?
2. Bakanlığın resmi internet sitesi ve "E-Ticaret Bilgi Platformu" gibi dijital hizmet portallarında neden Kürtçe (Kurmancî ve Kirmanckî) versiyonlar bulunmamaktadır? Ticari süreçlerin şeffaflığı adına bu platformlara dil desteği eklenmesi planlanmakta mıdır?
3. Kürt nüfusun yoğun olduğu ve sınır ticaretinin merkezi konumundaki illerdeki Ticaret İl Müdürlüklerinde; esnafın sicil işlemleri, kooperatifçilik ve teşvik başvuruları süreçlerinde anadilinde danışmanlık alabilmesi için kadrolu tercüman veya Kürtçe bilen uzman personel istihdamı sağlanacak mıdır?
4. "Alo 175 Tüketici Danışma Hattı" üzerinden pek çok yabancı dilde hizmet sunulurken, Türkiye'nin en çok konuşulan ikinci dili olan Kürtçenin bu hatta dahil edilmemesinin yasal ve etik gerekçesi nedir? Kürtçe konuşan yurttaşların tüketici mağduriyetlerini anadillerinde iletebilmesi için ne zaman operatör desteği sağlanacaktır?
5. Özellikle Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile yapılan ticarete, sınır kapılarındaki (Esendere, Habur, Üzümlü vb.) gümrük işlemlerinde, teknik terimlerin ve gümrük mevzuatının Kürtçe açıklandığı materyallerin bulunmaması nedeniyle yaşanan gecikmelerin ve cezai işlemlerin bilançosu tutulmakta mıdır?
6. Bakanlığınızın sağladığı düşük faizli krediler ve ihracat desteklerinden haberdar olamayan veya dil bariyeri nedeniyle başvuru süreçlerinde zorlanan bölge esnafının ekonomik dezavantajını gidermek adına "yerinde ve anadilinde bilgilendirme" çalışmaları yapılacak mıdır?
7. Ürün güvenliği ve piyasa denetimi kapsamında hazırlanan uyarı levhaları, bilgilendirme afişleri ve kamu spotlarının Kürtçe olarak da hazırlanması, toplumun tüm kesimlerinin güvenli ürünlere erişimi açısından bir zorunluluk değil midir? Bu konuda bir çalışmanız mevcut mudur?